

Läsnyckel

Witchboy

Molly Knox Ostertag

Astors familj är fylld av formbytare och häxor, men Astor passar inte riktigt in. Vanligtvis är det männen som blir formbytare och kvinnorna häxor, men Astor känner en stark dragning till magin. När de andra formbytarna börjar försvinna måste Astor göra ett val – ska han vika sig för omgivningen eller använda magi för rädda hamnskiftarna?

Innan du läser

Titta på omslaget och läs titeln. Vad betyder Witchboy? Vem tror du personen på omslaget är? Varför tror du titeln är på engelska? Beskriv vad du ser på omslagsbilden. Vad gör personen? Hur tror du personen känner sig? Vad tror du boken handlar om bara genom att titta på framsidan?

Författarens namn är skrivet i en egen stil, det kallas typsnitt. Med hjälp av olika typsnitt kan man signalera vilken typ av bok det är. Vilka associationer får du till hennes typsnitt?

Läs baksidestexten. Varför blir killarna formbytare och tjejerna häxor tänker du? Tror du Astor kommer välja att bryta reglerna? Vad hade du gjort?

Om du öppnar boken ser du ett uppslag med Astors släkträd. Varför tror du att det inte finns något namn bredvid "Mormor"?

Medan du läser

Sidan 1-27

På första sidan finns en dedikation. Ta reda på vad en dedikation är. Om du hade skrivit en bok, vem hade du dedikerat den till?

Jämför personerna från släkträdet med dem du ser på sidan 3. Kan du se vem som är vem?

Varför väljer Astors mamma att berätta historien om Mikasi för Astor nu? Om någonting "alltid har varit så" betyder det att det är det bästa eller att det måste vara så? Hur tänker du att världen hade sett ut om vi aldrig hade förändrat oss?

Astors mormor, Mikasis syster, hjälper Astor med magin trots hans mammas varnande historia. Hur kan det komma sig tror du?

Känner du ibland, som Astor, att det kan vara svårt att leva upp till omgivningens förväntningar? Varför tror du det är så viktigt för Astors föräldrar att han blir en formbytare?

Sidan 28-57

Vad är det som visas i bild på sidan 28-31, försök beskriva det som händer i ord.

För att hitta sitt formbytdjur utför de en ritual. Det finns många olika typer av ritualer, det är exempelvis ganska vanligt att idrottsmän har olika ritualer där de tänker att de måste göra en viss typ av rörelser i en viss ordning för att få tur. Har du några vardagsritualer? Tror du ritualer har en magisk funktion?

Vad är det som händer med Säve tror du?

Astor hör en röst i skålen, vems röst tänker du att det är? Vad tror du det rösten säger kan betyda? Vilka är "vi"?

I vilka lägen är det bättre att vara ärlig med att man gjort något man inte får? Finns det någon situation när det är bättre att inte tala om när man gjort något fel? Kan du komma på något sådant har hänt i ditt liv?

Sidan 58-109

Varför tror du Astor bestämmer sig för att berätta om magin för Charlie?

De andra formbyttarna går till attack mot Astor. Varför känner de sig så fientliga och osäkra mot Astor tänker du?

Hur känner Astor igen Säve? Vilket djur är det Säve föreställer egentligen? Vem är den mystiska rösten Säve hör tror du?

Sidan 110-149

Vad är det för bok Astor tar i biblioteket? Varför lyssnar inte moster Iris på Astor?

Hur lyckas demonen ta sig in i Astors rum? Varför vill demonen att formbyttarna ska sluta avtal med honom tänker du? Tror du Astor funderar på att gå med på demonens förslag? Vad hade du gjort i Astors situation? Varför tror du att Säve kan berätta om demonen men inte Astor?

Charlie blir irriterad på Astor när han berättar för henne om demonens förslag, varför blir hon det tror du? Finns det lägen där det är bättre att vara ärlig än att bara trösta?

Sidan 150-161

Varför får inte Charlie komma hem till Astor? Hur hade du känt om dina föräldrar försökt styra ditt liv lika mycket som Astors föräldrar kontrollerar hans? Varför tror du de gör så?

Charlie tycker att Astor ska kontakta besten och försöka rädda de andra formbyttarna. På vilket sätt tror du Astor skulle kunna försöka rädda de andra? Tror du det är en bra idé att ringa besten?

Vart leder portalen tror du?

Sidan 162-

Du ser tydligt på miljön att Astor är på en ny plats. Färgerna ändras och omgivningen ser annorlunda ut. Vad är det för plats tänker du? Hur föreställer du dig att det känns i den röda världen? Är det mjukt eller hårt, varmt eller kallt, och så vidare.

Namnen används nästan som vapen, varför har namnen så stor betydelse tänker du? Hade du vågat slåss mot en best om du var i Charlies sits, utan magi eller formbytaregenskaper?

Varför har inte Astors mormor berättat hela historien om sin bror tidigare tror du? Vad tror du kommer hända med Mikasi? Tror du han är ond? Kommer han minnas den smärta han orsakat andra? Vad kommer det i så fall göra med honom tror du?

Efter läsningen

Fanns det något du tyckte speciellt mycket om i boken? Vilken av illustrationerna tyckte du bäst om? Fanns det något du hade velat ändra på i historien?

Vilka karaktärer tycker du bäst om? Vem eller vilka tycker du sämst om?

Vem av personerna förändras mest under berättelsens gång?

Vilka teman tycker du är de viktigaste i boken? Prata med en klasskompis eller i mindre grupper. Är ni överens om vilka teman som finns i boken? Tycker ni samma teman är viktiga?

*

I bokens början finns ett uppslag med Astors släktträd. Testa göra ditt egna släktträd! Ta hjälp av dina föräldrar och släktingar och se hur långt bak du kan komma!

*

Från sidan 196 berättas historien i svartvitt. Ofta använder man sig av det för att visa att något hände för länge sedan. Givetvis hände allting i färg även förr i tiden men eftersom färgfilmen är mycket nyare är det lätt att tänka på historien i svartvitt. Ta hjälp av er skolbibliotekarie eller er lärare och kolla på gamla fotografier som blivit färgrestaurerade. Vad gör det med bilderna?

Testa själva! Spela in små kortfilmer eller ta porträttbilder i moderna och gammeldags kläder. Gör sedan filmerna/fotografierna i två versioner: en i färg och en i svartvitt!

*

Gör ditt eget omslag! Föreställ dig att du har skrivit en bok och nu ska du designa ditt omslag. Bestäm vilken genre den ska vara i och kom på ett typsnitt som passar till genren. Gå gärna till biblioteket och kolla hur andra författare och formgivare har gjort. Du kan också hämta inspiration i olika skrivprogram på datorn. Gör en "mood board" med olika bilder för att skapa stämning till din bok. Skriv en baksidestext till din bok där du kort beskriver handlingen i din bok – men kom ihåg att inte avslöja slutet, läsaren ska bli sugen på att läsa boken. Avsluta med att göra en skiss över hela omslaget.

*

Gör kapitel. Boken är skriven i ett flöde, om du hade delat upp boken i kapitel var skulle de kapitelavdelningarna vara? Gör minst fyra kapitelindelningar och hitta på kapitelrubriker som motsvarar det som händer i texten.

*

Normer. Normer kan sägas vara regler som inte är nedskrivna någonstans, men som ändå är väldigt viktiga. I Astors fall handlar det om normen att pojkar blir formbytare och flickor blir häxor. På frågan varför får han svaret att det bara är så. Kan du komma på några normer som gäller för dig och dina vänner? I din klass, i skolan i allmänhet? Varför tror du att det är så? Är det svårt att ändra på normer? Vad händer med folk som inte följer normerna?

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!